

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosť
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.



Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědny dny;
Džěń pak swjatosť,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedželsske łopjeno. ↳

Wudawa ńo łóždu ńobotu w Smolerjeź knižicziřczerńi w Budyschinje a je tam ńa šchwórtlětnu pšchedpłatu 40 pj. dostać.

Judika.

Jako starý Simeon to džěćatko Jesuř w templu požohno-
wa, džěsche wón: Tón budže postajeny k snanjenju, pšhecziwo
kotremuž ńo rěčecź budže. ńo ńlowje je ńo tuto měřczenje do-
pjelniko. My namařamy w našim teřcze teho Snjesa we
wótrym rořrěčowanju se ńwojimi njepšheczelemi, i fariřeřřimi
a piřmatwuczenymi. Wón móže prajicź, šcťořkuliž čže, wón
móže rěčecź wo ńebje ńamym, wo nich, wo ńwojim njebjeskim
Wóřu, wo Abrahamje, woni rěčza jemu napšhecziwo, woni wu-
ńměchuj a hanja, haj leřruja jeha, a jako wjazý njewjedža, šcťo
džrbja jemu wotmolwicź, šbėhaju kamjenje, ńo bėchu na njeha
čziřkali. Tež tuto wurěčowanje i hrěřnikami ńłuscha k jeha
čzerpjenju, kotrež džrbimy nětko w póřtnym čzařu prawje wopom-
nicź. Wono njeje ńo hagle řapocžato w jeha póřlednich řemřkich
dnjach, ale je tralo pšches jeha žyle řemřke žiwjenje. ńomnyřkće
ńebi na miřa, kiž to najłěpře čže, kiž se řprawnej wutrobu
ńbože družich pyta, kiž wulke wopory ńa nich pšchinježe, ale jeha
dobra wola ńo njeshipóřnaje, jeha lubosć ńo wotpořaže, wón
žněje luty njedžal. O kař řrani to jeha, kař boli jemu wutroba!
Tež Jesuř je tutu bolosć řacžował, a to bóle hač žadny čłowjeř.
A tola, wón njeje pšchestal, ńo próřowacź, jich njepšheczełřtvo
pšchewinycź. My na jeha měřcze byřtny měřcze prajili: hdyž wo
mnie njerodžicze, dha wostaježe, wy hódni njeřřeže, ńo ja ńo dale
wo wař próřuju. Jesuř pyta w njeshčónczej řečerpliwosći jich
duřche dobheč. Dřje wótre ńlowa rěčzi wón k nim, ale je lubosć,
kotrež jeha k temu hnući. Tež lubosć džrbi druždy ńwaricź. A
my njemóžemy ńo jemu dodžatowacź ńa tuto wurěčowanje i wo-
džerjemi židowskeho luda; pšcťeťož runje tu póřnajemy, šcťo wón
je. Šcťo čziniř ty wot ńo řam? to prashēja ńo jeha jeha nje-

pšheczełřo. A wón dawa jim jařne wotmolwjenje. ńospomi-
najmy ńo ńebi bliže.

Šcťo čzini Jesuř wot ńo řam?

1. Pšches to, ńo wón ńo prashja: šcťo bjes wami móže mi
hrěch dowjeřcź? čzini wón ńo ńa řwja teho ńo ře ho.

2. Pšches to, ńo wón praji: budželi šcťo moje ńlowo džeržecź,
tón njebudže ńmjereče wohladacź wěčnjje, čzini wón ńo ńa
ře řřcťu žiwjenja.

3. Pšches to, ńo wón praji: prjedy, džřli Abraham bė, řym ja
był, čzini wón ńo ńa wěčneho Ssyna.

1. Běřche na řwjedženju řeleny hětow. Wjele tyřkaz židow
běřche ńo na tutón řwjedžen do Jerusalema podařo; tempłowy
dwór běřche i ludžimi napjelnjeny; njes nimi běřche tež Jesuř,
kiž pilnje a móžnje předomasche a wuczesche. Runje běřche wón
židow na jich řelhařnosć a hidjenje pokasal, kotrež běřche jich
wutroby tak řařlepiko, ńo bėchu wřcťitke póřnacze a řacžucze ńa
bóřřku wěrnosć, kotruž wón jim pšchipowjedasche, řhubili. S tym
pař běřche wón jich rořhněwał; pokni hidženja hładachu na njeha.
Duž pšchivola wón jim i móžnym hłoškom: „Šcťo mjes wami
móže mi hrěch dowjeřcź?“ řařke je to prashenje! Tón Snjes
řteji tu na řwjatym měřcze, pšched woblicžom wřchewědomneho
ńoha, pšched woblicžom řwojich njepšheczełřow, kotřiž jeha hi-
džachu a hidžajej woczi řtej wótrej. Šcťo bėchu ńa to dali, kař
bėchu ńo wjeřelili, hdy bėchu jemu jeniczi hrěch dowjeřcź móhli!
A tola řwaži ńebi tón Snjes, jich tak ńo prashecź. Šdže dha je
něčťo na žlym řwěcze, kiž by ńebi tajke prashenje řwažicź řměř?
Tebi a mi bėchu hnydom wotmolwili: šcťoř řy tu čziniř, to běřche
njeprawe, šcťoř řy tam rěčzał, ńa to njemóžesč nanihdy žane
rachnowanje pšched ńohom dacź, a my bėchmy ńo hařbujo mjel-

čječ durbjeli. Haj, kamo hujeczi japoschtoljo njebychu so taf praschecz hmelji, ani Pětr, ani Jan ani Pawol. A Jesuŝ prascha so hwojich njeprscheczelow: Schtó njes wami móže mi hrěcha do- wjesecz? Schtó wotmolwja jemu? Njeje nihtó, wopravdže nihtó, kiž móže jemu něschtó porokowacz? Ně, woni mjelcža, woni durbja pschidacz, ty by bjes hrěcha, ty by tón hwojaty Boži.

Duž prascha so tón Snjes jich dale: Hdž ja wam prawdu praju, czechodla njewericže wy mi? Wy njemóžecže mi hrěch do- wjesecz, wy durbječe pschidacz, so waŝ ženje nejšym wobehat, dha durbjeli tola mi wěricž, durbjeli mje horjewjacž jako šlubje- neho Meŝtaŝa. Czechodla njecziniče wy to? A wón praji jim, na čim to leži. Dofelž wy wot Boha njeječe. Schtóž wot Boha je, tón pošlucha na Bože słowo.

To so wótre słowa. Wone placža tež nam. Tež my durb- biny pschidacz, so je Jesuŝ tón hwojaty Boži. Niž jenož Židzi pschi tamnym wurěčowanju wobšwědčža to nam, ale tež Pontius Pilatus, tón schachar, tón hejtnan, haj kamo Judajch, jeho pscheradnik, wschitžy so pschesjeni, wón běšče bjes winy, bjes hrěcha, A psches wschitke lěstotki so jeho žiwjenje psche- pytali kaž žaneho drugeho čłowjeka, ale nihtó njeje nižo nje- praweho na nim namakal. Wón je tón hwojaty Boži. Ale cžho dla je jich taf wjele hiščeče džentža, kotšiz jemu njewěra, kotšiz so jemu njedowěra, kotšiz ja nim nješlědža? Dofelž wot Boha nejku, dofelž na Boži hłóš, kotryž ma kóždy we hwojej wutrobje, njepošluchaju, dofelž hwoju wutrobu stwjerdu pschecžnow Bohu. Szuschech tež ty, luby kšeseczijano, k nim? Wóh cže swarnij, ně, Jesuŝ je tón hwojaty Boži, tehodla wěer jemu, wěer do njeho.

2. A wón je tón šershta žiwjenja. Gusto so stanje, so něchtó, kiž so we wutrobje trjedheny čuje, sapocznje hwaricž a lestromacz, so by kužaze hwojdomnje směrowal. Taf činjachu tež Židzi. Woni praji Jesuŝej: Njeprajimy my prawje, so ty Samaritki, to je njeprscheczal nascheho luda, by a mašch čžerta, by wot šleho ducha wobšydjenty. To běchu sawěseče franjaze słowa, ale Jesuŝ so njedawa roshněwacz, ponižny wotmolwi wón: Ja žaneho čžerta nimam, ale ja cžesčju hwojeho Wótža a wy hancje mje. Ja teho dla waŝ njekhostam, ja moju cžesč njepytam, ale khostanje njewuostanje, jedny je, kiž moju cžesč pyta a hūdži. S tym wotwobroczi so wón wot farisejskich a rěczi k ludu: Sa- wěrnje, sawěrnje, ja praju wam: budželi schtó moje słowo džeržecz, tón njebudže hujecze wohladacz wěcznje. Redžbujecže na to, so Jesuŝ njepraji: tón njebude wumrjecž, ale tón njebudže hujecze wohladacz wěcznje. Wumrjecž durbja tež cži, kotšiz jeho słowo džerža; pschetož tež woni so hrěschizy a hujecž je hrěchow mšda. Ale sa nich njeje hujecž wjazh kralowa stróželow. Schtó dha je, schtož cželnemu čłowjefej hujecž taf žalóžnu čžini? To, so wón njewě, schto so k nim po hujeczi stanje. Žich wjele drje pytaju so k tym směrowacz, so praji, po hujeczi je se wschēm kónž. Ale njeje to žalóžna myšl? A nihtó njewě žyle wěseče, hacž nima tola hłóš hwojdomnja prawo, kiž wobšwědčzi: čłowje- fej je postajene, junu wumrjecž a potom tón hūd, a w hūdu nje- móžech ty wobstacz. Teho dla pschede wschēm je wumrjecze taf hórke, taf žalóžne. Ale nětk praji Jesuŝ, w kotrehož rče so žane jebanje njeje namakalo: budže-li schtó moje słowo džeržecz, tón njebudže hujecze wohladacz wěcznje. Wón kam je hujecž w najžaložnišchim schtalce widžal na kšizju, ale psches hwoju hujecž je wón hujeczi móž wsak a žiwjenje a njesachodnosč na hwojtko pschinješl. Schtóž do njeho wěri, a to k tym wopokaze, so jeho słowo džerži, tón wě žyle wěseče, so šershta žiwjenja nje- budže jeho w hujeczi wostajicž, ale budže jeho wsacz do wulkeho wótžneho doma w njebjechach, do wěczneho žiwjenja. Spominaj na Schčžepana, přenjeho martrarja. Swontownje wohladane mějseče wón žalóžnu hujecž, pod kamjenjemi je wón wudychal.

A tola, wón njeje hujecze wohladal. Trošhtnje je wón wu- mrěl, dofelž wón wjedžische: ja du k Jesuŝej do njebjech. A kaž wón so tyžazy a sašo tyžazy wumrjeli a nejku hujecž wohla- dali, jim bě wumrjecze dobyče, dofelž běšče Schrystuŝ jich ži- wjenje. Tež ty budžesch wumrjecž, to je wěste. A wumrjecž njeje žana hra. Nječachsch tež ty k tym pschihšuschecž, kotšiz hujecž njewohladaja? Duž wšmi hēbi kručze prjódč: Ja čžu Jesuŝowe słowo džeržecz; potom budže wón so tež na tebi wopokafacz jako šershta žiwjenja, kiž je hylnišchi džili hujecž, kiž tež we wu- mrjecžu dawta to žiwjenje.

3. A wón je wěczny Boži Ssyn. Sak prawo je Jesuŝ měe se hwojim wótrym słowom: wy njepošluchacz, dofelž wy wot Boha njeječe. Žadny wšomik njerospominaja hēbi, schtož Jesuŝ praji: Budželi schtó moje słowo džeržecz, tón njebudže hujecž wohladacz wěcznje. Woni kšyscha k njeho jenož njekni- čžomnu bjesbóžnu hordosč a wrótnosč a pschivolaju jemu: Ssyn dha ty wjazh džili nasch wótž Abraham, kiž wumrjel je? a pro- fetojo so wumrjeli. Sašo wotpokaze Jesuŝ jich porok, so wón hwoju cžesč pyta a praji jim jažnje, so wone Boha njesnaja, kotrehož wón derje suaje, lēpje hacž woni. Wěrnje je, schtož so prajili: Abraham, wašch wótž, wjekelesche so, so by wón mój džerž widžal a wón widžesche jón a sadowasche so. Duž pschivolachu jemu Židzi hanjo a wušněwajo: Ty hiščeče nejku pol sta lēt starj a by Abrahama widžal? Ale Jesuŝ wotmolwi: „Sawěrnje, sawěrnje, přjedny džili Abraham bě, hym ja“. Sakke so to słowa. Sak je tón, kiž je praji, wrótny byl, abo wón je wot wěcznosče Boži Ssyn. A my wěmy, wón je Boži Ssyn. D kšwalny jeho. Nětk je wěste, my hmy wumóženi. Boži Ssyn je wulki cžezki skutk wumóženja dokonjecž mohł. Nětk móžemy Božeje lubosče žyle wěczi byč. Hdž je Wóh hwojeho Ssyna ja naŝ do hujecze dal, dha ma wón naŝ lubo, tež hdž wón naŝ jara džiwnje wodži, dha njemóže ničžo naŝ wot Božeje lubosče wotdželiecž, dha hmy derje swarnowani ja cžaz a wěcznosč. Haj, Jesuŝ, kiž je přjedny džili Abraham bě, je Boži Ssyn. Židzi nječachu to pschidacz. Woni šbēhachu kamjenje, so bchchu na njeho cžikali. A ty, mój kšeseczijano, schto je tebi Jesuŝ. Je wón tebi tón, ja kotrehož wón kam so čžini: tón hwojaty Boži, tón šershta žiwjenja, Boži Ssyn? D daj hēbi wotmolwjenje na tuto praschenje. Podaj so jemu, služ jemu jako twojemu Snjesej a Bohu. Samjei.

M. w K.

Golgatha.

Drje wjele horow jima
Jow wóčžo čłowjeka;
Tu wažnosč žana nima,
Kaž hora Golgatha.

Hdže hora je, kiž bliži
Nam takle njebjeka?
Schtó Božu milosč niži
K nam taf kaž Golgatha?

Sso k kšizža wužórluje
K nam k kraja do kraja
A nasch hrěch wucžisčuje
Krej hwojata k Golgatha.

Synt wšschich harfow brincži
Tam šbóžne glorijs,
A wěczna kšwalba kšincži
Sa jehnjo k Golgatha.

Tam nastaj čičhe khody,
 O duscha wěrjaza!
 Stož hrěch a wschitke schody
 Pod křichž na Golgatha!

Dha sbóžni w njebju praja:
 Rač derje šo čži šta!
 Pucž do Božeho raja
 Tón dže psches Golgatha!

K. A. Fiedler.

Chrystušowy wobras.

Nimo měry wulke šu te rjane a bohate dary křesćijanskeho wumjěstwa, i kotrymiž je wono martrowny pucž našeho Šbóžnika wot Jerusalema hač na Golgatha wupyschilo. Jedyn i najrjenšich a najkrašnich mjes tymile darami je wobras i černejemi kónowaneho woblicza Chrystušowego wot klawneho mischtra Correggia, kotryž běše ja čaš reformazije živy. Na hluboko-šchěrym židžanym sawjescy, kotrehož rózkaž z wobaju bofow dele wišataj, wojewja šo nam Wumožnikowe čerwjaze wobliczo i čerwjowej kónu w čženyach woložach a i čžemno-čžerwjeny mi krawawny mi křepjeleni na blědymaj lizomaj jako widženje, psched rubom stejaze, do kotrehož jeho swonkowne čžahi rospiwaju.

Š wotkajom jeneho semjana tale nadobna parla molerštwu do wobžedženštwu pruskeho krala Šjedricha Šylema III. pschědže, kotryž šebi ju jako šwoju najlubšihu drohošč waješče a wobarnowa. Wón měješče ju pschezo w njepošrednej bliskošči we šwojej štwje. Na pucžowanju ju wón w jenym kaschěžu šobu bjerješče, šo mohł šo w kóždy wofomik na nej natwaricž. Šaj, na poručnosč pobožneho krala durbješče tónle Chrystušowy wobras tež tón trón šwjatocžnje debicž, kotryž šo nad jeho čželom pošbže. Šak da šo wušnjeny kral pod krala wschěch kralow stajicž, wot kotrehož jenicžy běše wón šwoju kónu spožžemu dostal.

Posdžišcho bu tónle wobras do Barliškeho mušjeja, ja kóždeho widonneho, daty a je šo potom i krašnymi rycžinami (Kupferstiche) a rjanymi fotografijemi do najšchěšchich krahow šrosšchěrjal. Šchtó by samohł, formy, hlad, wuras tuteho i čžernejemi kónowaneho woblicza Chrystušowego wopišacž? Šodžiny dohlo móžejš psched tymle wobrasom štejecž. Šchtóž je ras do tehole čžerwjazeho wócžla pohladal, temu budže šo wono pschezo w duschi palicž. Šo njeje swonka podoba ani rjanosč, kotraž jima, ale to je Šehnjo Bože, kotrež šwěta hrěchi nješe, Boža ból we woblicžu Čžłowškeho Ššyna. A hdyž ju duscha widži, dha wona njewólnje pošlucha, hač žadny chor w dalinje njesanješe:

O hlowa, krawonje šbita
 A pokna bolosčow,
 O hlowa, k šměchu šwita
 Š tej kónu wot čžerwjow!

F.

Lutherowe šłowa k pjatej kasni.

(Š jeho špišow šestajal Š. Šapler, f.)

Šacž dotal šmy rěčeli wo kasnjach, kotrež Boha nastupaju abo tch, kotsiž šu na Božim měšče. W dalšich šchěšch kasnjach mamy čžinicž se šwojim bližšim. Šmy pak wschitzy mjes šobu bližšich, bratšja, kiž šu wot jeneho Wótza wukhadželi. Šak pschijneš nětko šwoje žiwjenje k temu, šo by bližšemu šlužiko. Šschetož Boh tón Šnjes žanu šlužbu njerodži, kotruž mohł jemu wopošacž, hdyž dopredka bližšemu nješlužišch.

Šjata kasni rěka: „Š njedurbišch mordowacž!“ Šo dže na našeho bližšeho wofobu. Š tym čže Boh tón Šnjes murju wokolno kóždeho štajenu měčž, šo njeby šo jemu žaneje šchody ani ššošče njecžiniko. Šu widžimy, šchto wón wo naš džerži: Šwoja wutroba je pokna hidženja wofebje pschecžiwu njepschecželam, kotsiž tebi žaneho dobreho ani na čžele ani na duschi njepopschėja. Šdyž tch widžišch, čžesch šo wjecžicž. Šha Boh tón Šnjes čžini kaš měšchžanosta, hdyž tón ššišchi, šo někotš hroža, šo čžedža šo w nozy do domu lamacž, potom da wón ššražowacž, šo by šo jim wobarašo. Šehodla Boh pschikafa: „Š njedurbišch mordowacž.“

Šchtó to je „Š“? Šuka? Šč! Šajš? Šč! Šle ty, ty, to je wschitko, šchtož je na tebi a w tebi, ruka, wutroba, myšle njedurbja mordowacž. Šchtóž njeje i Boha i nowanarodženy, šo tehole hrěcha wostajicž njeshamóže. Wostaji-li šo ščutka, njemóže šo tola myšlow wostajicž. Šo pak je hižo pschecžiwu kasni. Šschetož Boh tón Šnjes šo ja šwonkownym ščutkom njeprašcha: wón na wutrobu hlada. Šale kasni ma ščutk, kotryž wjele wopšchija a wjele ššoščow ščžerja. Šile waschuje wón rěka. Šajke je nětko dwojake: Šene šo jara rjenje bliskošči a šady njeho ničšo njeje. Šlamy je pschecžiwu pschecželam a tym, kotsiž šu nam wužitni na ščuble a na čžejči abo kotsiž naš njeranja ani se ššlowami ani je ščutkami. Šajke šile waschuje maja tež lamy a hady, židža, pohanj, šle žonšce. Šute wschitke šu špokojom a šile, hdyž čžinisch, šchtož čžedža. Šly duch by tež miš byš, hdy by jemu po jeho woli šchlo. Šruhe šile waschuje je jara dobre. Šo šo pschecžiwu napschecžiwnikam pošošuje, jim njeshkodži, šo njewjecži njeshakšwa, njehani, njerěči ničžeho ššeho wo nich, njemyšli ničžeho ššeho pschecžiwu nim, hač runje bychu ščublo, čžejč, pschecželow a wschitko wšali. Šaj, hdyž samóže, jim dobre ša šle čžini, najšepšche wo nich rěči, najšepšche wo nich myšli, ša nich prošy.

Štón wyšoki rjany ščutk šo lohzy nawuknyčž da, jeli šo jón we wěrje čžinith. Šschetož hdyž wěra njedwěluje, šo ma hnadneho Boha, budže jej žyle lohko, tež šwojemu bližšchemu hnadna a pschikšilena byčž.

Š druhemu šo tež pschecžiwu tutej kasni njepschehřěšchi jemož, šchtož šle čžini, ale tež, šchtož móže bližšchemu dobre wopošacž, jeho šakitowacž a wumóz, šo šo jemu žana ššošč ani šchoda na čžele njestanje, a to njecžini. Šdyž nětko nahemu dašch hičž a mohł jeho šwoblefacž, potom šy daš jemu ššjeršnyčž; hdyž widžišch nětko jedže tradacž a jeho njenahčžišch, potom jemu dašch hlodu wumrjecž.

Ššchaf šy hušo ššišchaf, šo křesćijanske žiwjenje w tym wobšteji, šo durbju i wěru a i wutrobu ša Boha ščutkowacž, se žiwjenjom pak a je ščutkami šwojemu bližšchemu napschecžiwu pschicž, a njekšmēm tak dohlo čžafacž, doniž wón dobrotu pyta a něšchto wote mnje žada, ale durbju jemu i dobrotu napschecžo bžžecž a ju jemu dobrowólnje poššicžecž.

II.

Lutherowy nan.

Šnan našeho wulkeho reformatora i Mōhrny w Durinškim lěšu pošhadžesche. Š teje wšy bē hižo ša jeho čžaj wofebje ratařski lud ššyhdleny. Šjecž burškich šwójbow, kiž tež Lutherezy rěkadu, šo wo wšy nadeńdžechu, a w dalšch wokolnosčči hišchče wjele šwójbow tehole mjena byhdlesche.

Lutherowy nan Šans (Šan) rěkasche. Šokelž bē i tšjoch ššnow najštaršchi, a po tamnym prawje nanowa žiwnosč najmlódschemu pschipadže, dha šwój ššlěb jako hōrnik w bliskich poškopkach poššasche. Šurstwo, w kotrymž bē wotrostk, ma wššče prózy došč, ale tola pod Božim ššonžom a deschčžom bohate

stwjelza wješele roszj widzi. Wješele czešče džeło ma hórnik. Pod semju, wotdželeny wot njebjeskeje šwětliny a wobdaty se strachom twjerdy kamjenj kamajo roboczi. Alle Lutherowy nan mějeske krutej ruzy do kamjenja, njebojajnu wutrobu psched strachom a wutrajnoscz w džeło. Wěsče žebi na to njemyšlesche, tak žo něhdy tale krutoscz, wutrobitoscz a wutrajnoscz tež na jeho staršeho žyna pschenješe.

Jako bě we wježnej kapalzy i czeštnej njewjestu Margatetu Zieglercz žwój mandželski žlub psches měšnikowu ruku powječicz a požohowacz dał, wjetschu sažkuzbu pytajo domowinu wopuščezi a k poknozy wuczahny.

Do Mansfelda, saškeho města pschi Ssmólnych horach ležazeho, i mandželskej czehnjesche. Jako běštaj duzy město Eisleben dozpiłoj, žo jimaj 10. novembra 1483 přeni žynk narodži. Gnydom nasajtra, na duju žw. Marcžina, daschtaj džeczatko na mjeno Marcžin wučezicz. Sažna kščeženiza bě tehdy hiščeže pěfne, žyrkwinske žwuczenje, a nan twjerdže na tym džeržesche, so by žo w nastupanju žyrkwinske wschitka prawdoscz dopjelnila.

Pol lěta posdžičeho nan se žwójbu do Mansfelda dóndže. Tam je tež hacž do žnjercze we wyškejšej starobje sawostal. S wopředka sažo rudu kamajche, i kotrejšej kopor šchrějachu, posdžičeho paž žebi žam dwě šchrějerni wotnaja a tak sažkuzbu trochu polěpschi. To bě trěbne, dokelž žo žwójba i lětami na kšjoch žynow a tšj džowki powjetschi. Je-li po džewjedždžekajnym psalmje próza a kšiwda krašne žiwjenje, dha je Lutherez nan tajke w bohatej měrje wužil, pschetož bibliske žłowo: „Schtōž žwojich domjazych njewobstara, je wěru saprěł a je hóršchi džžli pohar“, nikomu mjenje njepłacžesche hacž jemu.

Niž paž žamo wo khlěb, ale tež wo wocžehnjenje džeczzi žo starajche. Tu bě kšetro kruty, a tež Marcžin je nanowu krutoscz tak sačuwacz dyrbjal, so je žo sastrōženy psched nej khowal; wotroščený paž je wobšwědczil, so je nan i nim tola derje měnik.

Madrobnischo je nan nanowa próza sa Marcžina šžžlena. Žeho jako najstarscheho a derje wobdarjeneho chžyšche dale pschinjescz hacž žam steji. Šžždy nan wschaf rad widzi, hdyž žyn poruno njemu wyschšchi ššhodžent w cžłowškim towarštwje dozpije; tak tež bě tu nanowe pscheče, Marcžinej pucz k nahladnosczzi a czešči žnawo w knježerskej žkuzbjje pschihotowacz.

Tajki pucz jeno psches schulu dže. Nan, kž běšche sa hólczaze lěta malo schule dostal, bě pschi džěle a we wobkšhadže najšonił, so je džeczom wjetscha dobrota i dobrej schulu hacž i pjenjesami data. Tehodla Marcžina pilnje do schule sežesche, doniž jeho ššoncznje na najwyschšchej schuli abo uniwercize w Erfurczje njemějesche.

Schula žebi, žo wě, wudawki žadajche, a nanaj bě žel, so njemōžesche žyna tak podpjeracz, kaž by rad chžyl. Jako paž žo wobštejnosczje posdžičeho polěpschowachu a žo njedajche, so žo wudawki podarmo wuložuja, dha nan tež njelutowajche. Tak Marcžinej na pschikšad sa drohi pjenjes knihu kupi, so by i njeje cžim lěpje sačonje a prawa studowacz mohł.

Schtō móže žebi wumyšlicž tak bu satorhnjeny, jako Marcžin njenadžizy studije ššonczzi a do kšochtra saštupi. Prózu a nadžiju ššubjenu, žyna wot žwójby džěleneho, pschichod cžmowu widžizy, žo žyna wotrežny a nochžyšche nicžo wjazy wo nim wjedžecz. Jako tež hiščeže jeho druhaj žynaj na mór semrješchtaj, mějesche žrudoby w domje, so mohł i Jakubom ššoržicz: „Wschizy moji žynajo žu mi rubjenti, wschitko na mnje dže.“ Ššoncznje paž žo tola do Božej wole poda na nuczenje pscheczelow, so by žyncj sa ššerženje jeho žiwjenja saštup do nunichowštwu njewobarał, džesche: „Nječ je; Wóh daj, so by žo radžiko!“

A Wóh je to tež w najbohatschej měrje dał. Wěsče je nan hiščeže staroscz měł, hdyž je kšschaf, so žu Marcžina i žyrkwinske

wusamkli, so ma žo we Wormžu psched žejmom jamowicz, so je jemu kšžor krajne prawo wotrežel, so žu jeho na dompuczju njedajčo Wóhry nadpadnyli atd., ale tež bjes šwjelaznych powdawow bylo njeje. Sawěsče je žo nan šbožowny cžul, jako i dwazeczimi pscheczeleni do Erfurta jěchajche, dokelž Marcžin duchowu žwječiznu dosta; jako ššoni, so žebi kšurwjerch jeho žyna sa wuczerja pschi uniwercize žada; jako bu, schtož bě žebi hižo dawno wschaf, do Marcžinoweho kšwagneho domu witaný; jako žo wo jeho žynowej wucžbjje niž jeno we Wittenbergu a Mansfeldze, ale po žylim kšžorstwje powjedajche a lud po thžazach k reformaziji pschipadowajche. Nětko mějesche žlawneho žyna, a niž po žwojej, ale po Bojej radže. Čžłowjek myšli, Wóh wjedže. Pschichodnje dale.

Oberlin.

Jeho žiwjenje a ššutkowanje w Kamjenjodole.

je wschelafich žórtow wucžerpał

† Jan Bartlo.

(Pokraczowanje.)

Psched što a něšcto lětami běšche w Kamjenjodole wschitko žyle puste a džiwje; pschetož hižom ššžecžilětna wójna bě tam žurwje sašhadžala a sažo w cžaju Ludwiga XIV. bu tam wscho tak žalostnje wutupjene, so tam ššoro ničto wjazy bydlicz njemōžesche. Ženož 70 abo 100 žwójbow bě žo tam ššeržalo, ale mějachu žo tam cžělnje a duchownje tak psche wschu měru hubjenje, so drje žo tu kšwilu žadyn Ššerb i nimi měnjaj njeby, nječ tež žo jentir pola naž hacž nanajhubjenšcho dže. Pschetož cži wobošy ludžicztojo běchu tam tak kšudži, so žamo ke mšchi ššodžicz njemōžachu, bykhu-li tež chžyli, dokelž mějesche jich malo mjes nimi njedželstu draštu. S jenej jenicžkej žuknju dyrbjachu žebi nan a žyn a hiščeže někotři žužodžo pomthacz, jeli so chžychu jeno trochu pschistojni do Ššeršoweho domu psched woblicžo Bože ššupicz a jeho žłowo kšwječez a žwajaty sakrament wužiwacz. Dženžka woblecže žo tón, sa thžžen druhi a pschichodnu njedželu sažo druhi tu žamžnu žuknju a t. d.

Jich wobhdlenja běchu hacž nanajhubjenšche hěty, kž jich psched wětrom a wjedrom jeno něšaf kšyjachu, a so by jim w nich derje bježa žo jim lubicz mohlo, ně, to njebě móžno. Wschitko běšche tam cžěšne a cžmowe, wscho padajche jim na schiju, a tón kuž domjazeje nadoby, kž mějachu, ležesche wokofo rošmjetany; seženy, wjerch a wofna běchu wot žajow a drugeje masanosczje žyle cžorne, ššwa žo porědko mjeczšesche a i njeje czehnjesche žadłaka wón, tak so cžłowjek, kž wot makšesze na to šwuczeny njebě, žebi šwěricž njemōžesche, do tajšeho bydla saššupicz.

Alch, kajke je to šbože, hdyž móže cžłowjek w pscheczelnaj a cžistej ššwiczizy bydlicz; w tajkej je kžždy žwojeho žiwjenja hiščeže juntrócž wješelschi, kžždy cžuje žo šbožowny, pschihdže na wyschšche lěta, a sa džiw hdy namaka žo kšoroscz do njeje.

(Pschichodnje dale.)

„Bombaj Wóh“ njeje jenož pola ššeršow duchownych, ale je tež we wschěch pschedawarňjach „Ššerb. Nowin“ na wsach a w Budyšchinje dostacz. Na schtwórcžlěta płaczi wón 40 pj., jenotliwe cžišla žo sa 4 pj. pschedawaju.

Nakšwilny zamolwity redaktor: K. A. Fiedler.

Čiščef a nakšadnik: M. Smolef.